

การจัดการความรู้เรือพื้นบ้านเพื่อการออกแบบอาคาร

Knowledge Management on Thai Traditional Boats for Building Design

จิรัฏฐ์ เหมือนนิหาร

Jiratt Muanwiharn

สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนกรินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

บทคัดย่อ

การจัดการความรู้เรือพื้นบ้านเพื่อการออกแบบอาคารทางสถาปัตยกรรม เป็นการศึกษาขั้นตอนการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับเรือพื้นบ้านเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบอาคาร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้าน การรู้วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำในการใช้เรือพื้นบ้าน การสืบทอดความรู้และเผยแพร่การต่อเรือพื้นบ้าน และการใช้เรือพื้นบ้านเป็นองค์ประกอบในการออกแบบอาคารสถาปัตยกรรม วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพศึกษาจากข้อมูลทางเอกสารและประวัติศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์และแบบสังเกตเกี่ยวกับ วิธีการจัดการความรู้ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การวิเคราะห์และการทำเหมืองความรู้ การเผยแพร่ความรู้ และการประยุกต์ใช้เรือพื้นบ้านเป็นองค์ประกอบในการออกแบบสถาปัตยกรรม ผลการศึกษานำความรู้เรื่องเรือพื้นบ้านเป็นองค์ประกอบในการออกแบบร่วมกับอาคารมีดังนี้ ต้องคำนึงพื้นที่ใช้สอย รูปทรงของลักษณะเรือพื้นบ้านต่างๆ และสถานที่ตั้ง นอกจากนี้ผลของการศึกษานำไปเผยแพร่เป็นความรู้และเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและเกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ เรือไทยพื้นบ้าน การเผยแพร่ความรู้ การเก็บรักษาความรู้

Abstract

The study on knowledge management on Thai traditional boat for building design aimed to establish the relationship between the physical environment and local boats usage by people who live along the waterways. This also studies the methods used by these people to convey and disseminate their knowledge in and the application of boatmaking to the design of a building. This Qualitative study was conducted to study the historical information gathered through actual interviews and observations. The result showed that the knowledge management includes studying, collecting data, analysis, data mining, dissemination and application of local boats making procedures to develop the architectural design of building. The application of knowledge of local boats to the building design depends on the space used, shapes and design of different boats and location. The result of this study will be useful for further study.

Keywords: Knowledge management, Thai traditional boat, Dissemination, Storing of knowledge.

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิถีชีวิตชุมชนริมน้ำมีการใช้เรือพื้นบ้านน้อยลง ช่วงที่ชำนาญงานในการต่อเรือหายาก การจัดการความรู้เรือพื้นบ้านเพื่อนำมาพัฒนาออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยมีน้อย ประสบปัญหาหลายๆ ด้าน เช่น ขาดความรู้การใช้เรือพื้นบ้านจากรุ่นสู่รุ่น คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพการใช้เรือพื้นบ้าน โดยเฉพาะสถาปนิกรุ่นใหม่ไม่ได้เรียนรู้การพัฒนาการนำเรือพื้นบ้านมาใช้ในการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรมเลย เมื่อไม่มีการถ่ายทอดความรู้ และผู้ถ่ายทอดความรู้ถึงแก่กรรมความรู้ก็สูญสิ้นไปพร้อมกัน ยิ่งอดีตสมัยก่อนการถ่ายทอดใช้วิธีการจดจำและต้องใช้เวลาสะสมประสบการณ์ โดยไม่มีการทำเอกสารบันทึกเผยแพร่ใดๆ เอาไว้ เมื่อไม่มีการต่อเรือเพิ่มขึ้น ก็เป็นผลให้การใช้เรือลดน้อยลง กิจกรรมตามประเพณีต่างๆ เช่น การทอดกฐิน การแห่เรือ การแข่งขัน

เรือพื้นบ้าน ฯลฯ ก็ลดน้อยลงเช่นกัน การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอาชีพและความเป็นอยู่ โดยเฉพาะตัวแปรเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้า ปัญหาการคมนาคมขนส่งเจริญขึ้นเพราะมีถนนตัดผ่านรถยนต์เป็นพาหนะที่ให้ความสะดวกสบายและรวดเร็วกว่า เป็นผลให้ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการอาศัยแม่น้ำลำคลองเพื่อการสัญจรดังเช่นในอดีต ดังนั้น เรือจึงถูกลดบทบาทลง จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับความเจริญดังกล่าว ทำให้เกิดความเสื่อมถอยของอารยธรรมดั้งเดิม คือเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทยและสภาพแวดล้อมของพื้นที่เกิดการเปลี่ยนไป ทำให้คนไทยหลงลืมอดีต ลืมที่จะศึกษาและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมและประเพณีของคนไทยไว้ ดังนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวิถีชีวิต เรือซึ่งเป็นพาหนะในการทำกิจกรรมอาจไม่มีความสำคัญอีกต่อไป ถึงแม้วิถีชีวิตของคนไทยนั้นอยู่คู่มากับเรือพื้นบ้านมาโดยตลอดก็ตาม (สมบัติ, 2537) การที่จะไม่ให้ลืมเรือไทยพื้นบ้านต้องมีการเรียนรู้เรื่องขนบธรรมเนียมและประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยในอดีตมีความเป็นมาอย่างไร ถึงแม้ว่าเรือพื้นบ้านจะกลับมาไม่เหมือนในอดีตเมื่อ 50 ปีก่อน ไม่ได้แต่กลับมาในรูปองค์การแห่งการเรียนรู้ได้เพื่อให้นักคลุ่รุ่นปัจจุบันได้ศึกษาต่อเพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

ในหนังสือ Intellectual Capital: The New Wealth of Organizations0. “ความรู้ได้กลายเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมากกว่าทรัพย์สินทางการเงิน ตำแหน่งทางการตลาด เทคโนโลยี หรือสินทรัพย์อื่นๆ ขององค์กร” ในโลกของการทำงานยุคปัจจุบัน ความรู้เป็นทรัพยากรหลักในการทำงานของทุกองค์กร จริตประเพณี วัฒนธรรม เทคโนโลยี การปฏิบัติการ ระบบและขั้นตอนการทำงานต่างๆ ขององค์กรนั้น ก็ล้วนมีพื้นฐานมาจากความรู้และความชำนาญทั้งสิ้น องค์กรต่างๆ ต้องการความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อประโยชน์ของลูกค้าและผู้บริโภค โดยองค์กรจะต้องเปลี่ยนแปลงระบบ โครงสร้าง และวิธีการในการสื่อสารเพื่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ ความรู้เปรียบเสมือนพลังงานสำหรับองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่จะทำให้องค์กรเติบโตก้าวหน้าต่อ หากองค์กรสูญเสียความรู้ที่มีคุณค่าไป องค์กรนั้นจะไม่สามารถอยู่รอดได้ การใส่เทคโนโลยีเข้ามาจัดการความรู้ ได้กลายเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความสำเร็จกับความล้มเหลวในภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีการแข่งขันสูง

โจทย์วิจัย การจัดการความรู้เรือพื้นบ้านนำมาพัฒนาออกแบบร่วมกับอาคารมีกระบวนการอย่างไร

การวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการความรู้เรือพื้นบ้านเพื่อนำมาพัฒนาการออกแบบร่วมกับอาคารทางสถาปัตยกรรม ในปัจจุบันเรือพื้นบ้านเป็นยานพาหนะที่ใช้สัญจรไปมาในแม่น้ำ ใช้ไม่ประกอบเป็นรูปเรือตามลักษณะต่างๆ ของการใช้งาน ในเรื่องเรือมีกระบวนการใดที่จะจัดการความรู้ในเรือพื้นบ้านเพื่อนำมาพัฒนาการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ผู้วิจัยมีแนวคิดซึ่งนำเรือใหม่หรือเรือเก่าที่ไม่ใช้มาตกแต่งและออกแบบร่วมกับตัวอาคารเรือเสมือนหนึ่งเป็นเฟอร์นิเจอร์หรือเรือพื้นบ้านเป็นแกนหลัก ซึ่งนำมาอยู่ในตัวอาคารหรือนอกอาคาร เป็นอาคารประเภทในเชิงพาณิชย์ เช่นอาคารศูนย์กลางการค้า ศูนย์อาหารหรือห้องอาหาร ห้องโชว์ร่วมแสดงการค้า ศูนย์พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้และการอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถสืบทอดอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่กระบวนการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถาปนิกหรือผู้ออกแบบ ในปัจจุบันถือว่าการกระตุ้นการใช้รูปแบบในการพัฒนาอีกแนวทางหนึ่ง

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้าน
2. ศึกษาแนวทางการจัดการความรู้วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำในการใช้เรือพื้นบ้าน
3. ศึกษาสภาพการสืบทอดความรู้และเผยแพร่การต่อเรือพื้นบ้าน
4. ศึกษาการออกแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับเรือพื้นบ้านโดยนำเรือพื้นบ้านแบบต่างๆ มาประยุกต์ตกแต่งภายในอาคารเพื่อให้ดูเป็นงานศิลปะ ทั้งในเชิงธุรกิจการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่มีเรือพื้นบ้าน

2. วิธีการศึกษา

2.1 รูปแบบของการศึกษา

2.1.1 เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพเป็นหลัก (*Qualitative research*) และมีการผสมผสานรูปแบบของการพรรณนา วิจัยเชิงเอกสาร (*Documents research*) และวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (*Historical research*) ลักษณะของการวิจัยมีดังนี้

2.1.1.1 การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research)

ได้ทำการศึกษาเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับความเป็นมาของการสร้างเรือ การใช้งานของเรือพื้นบ้านซึ่งเป็นวัฒนธรรมและเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านมาแต่โบราณ ได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ บทความ งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูลที่ทำการศึกษา มีดังนี้

1) หอสมุดแห่งชาติเรื่องซากเรือโบราณ

2) เอกสารของจากมหาวิทยาลัยศิลปากรเรื่องซากเรือโบราณ

3) ข้อมูลประกอบการศึกษาจากพิพิธภัณฑ์เรือไทยจังหวัดอยุธยา

4) ข้อมูลจากหอสมุดแห่งชาติเรื่องความรู้เรือพื้นบ้าน

5) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องการต่อเรือไม้ในประเทศไทย

6) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องชุมชนหัวตะเข้ เขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร และวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องเรือต่างๆ

2.1.1.2 วิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical research)

เป็นการวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ประยุกต์มาจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงของปรากฏการณ์เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต อันจะนำไปสู่ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เหตุการณ์ และสถานที่ของเรื่องเช่น เรื่องการจัดการความรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการวิจัยทางประวัติศาสตร์จะนำไปสู่การเข้าใจปรากฏการณ์ในปัจจุบันรวมถึงสามารถพยากรณ์ปรากฏการณ์ในอนาคตได้ด้วย ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นเองและเกิดขึ้นแล้วในอดีต ลักษณะของการศึกษาเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ผู้อื่นทำไว้ ข้อมูลที่จำเป็นของการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ คือ ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ การตรวจสอบข้อมูลใช้การวิเคราะห์ด้วยวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูล ซึ่งประกอบ ด้วยการวิจารณ์ภายนอกและการวิจารณ์ภายใน

2.1.1.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

1) การวิจัยเชิงคุณภาพจะเน้นกระบวนการแบบมีส่วนร่วมของประชากรศึกษาในเรื่องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้เพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้านในภาคกลาง การเลือกประชากรศึกษาและกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจงเฉพาะผู้มีความรู้ และวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องในเรื่องวัฒนธรรมเรือพื้นบ้าน ได้แก่ ผู้ที่มีอาชีพต่อเรือพื้นบ้าน นักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับเรือพื้นบ้าน และผู้ใช้เรือพื้นบ้านดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำหรับพื้นที่ศึกษาได้กำหนดพื้นที่ที่มีกิจกรรมการใช้เรือ ได้แก่ บริเวณตลาดน้ำบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา คลองเขื่อน อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ตลาดน้ำสี่ภาค พัทยา จังหวัดชลบุรี และบริเวณพื้นที่ตลาดคลองสวนร้อยปี อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

2) วิธีการสังเกต ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) โดยเข้าไปสังเกตเหตุการณ์ต่างๆ ในชุมชนในฐานะของนักวิจัยโดยตรง เป็นการสังเกตเป็นรายบุคคลโดยไม่เข้าไปร่วมในกิจกรรมที่ทำอยู่ ให้ผู้ถูกสังเกตรู้สึกได้ว่าไม่ถูกรบกวนจากผู้สังเกต เช่น ในการสังเกตการต่อเรือ การสอนให้บุคคลอื่นได้รับรู้เรื่องเรือเป็นต้น

3) ประเด็นของการสังเกต ได้แก่

(1) การดำเนินชีวิตประจำวันของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผลของการใช้เรือ และการสืบทอดวัฒนธรรมการใช้เรือต่อพื้นบ้าน

(2) แบบแผนของกระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมเรือต่อพื้นบ้าน

(3) ความหมายของพฤติกรรมที่ชุมชนแสดงออกอันเนื่องมาจากการสืบทอดวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้าน

(4) การมีส่วนร่วมในการสืบทอดวัฒนธรรมเรือต่อพื้นบ้านของประชาชนในชุมชน

(5) สภาพสังคมของแต่ละชุมชน

4) แบบสำรวจจำนวนเรือที่ใช้ในพื้นที่ศึกษา โดยการนับจำนวนประเภทของเรือและวัตถุประสงค์ของการใช้เรือที่ทำกิจกรรมในพื้นที่บริเวณชุมชนที่กำหนด และดำเนินการนับจำนวนและประเภทของเรือทุกๆ 30 นาที และเมื่อเสร็จสิ้นระยะเวลาการสำรวจ จะใช้ช่วงเวลาที่มียานเรือมากที่สุดเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

5) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์โดยการศึกษา จากทฤษฎีงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบบสัมภาษณ์มี 2 ชุด ดังนี้

(1) ใช้กับผู้ที่มีอาชีพต่อเรือพื้นบ้าน เป็นผู้ประกอบอาชีพต่อเรือพื้นบ้าน โดยตรง ลักษณะของการจัดการความรู้เป็นไปในรูปแบบของการอนุรักษ์เรือพื้นบ้าน การแสวงหาความรู้สังคมวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้านดำเนินกิจกรรมต่างๆ การใช้ความรู้เรื่องเรือพื้นบ้านการเผยแพร่ความรู้ นักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับเรือพื้นบ้าน ครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการด้านการจัดการการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และการเผยแพร่

(2) ใช้กับนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับเรือพื้นบ้านที่นำมาออกแบบ ได้แก่บริษัทหรือสำนักงานออกแบบเอกชน ครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้าน สถาปัตยกรรม โดยใช้เรือพื้นบ้านนำมาออกแบบให้มีความกลมกลืนกับภายนอกและภายในตัวอาคารเพื่อให้ดูเป็นศิลปวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้าน นับว่าเป็นการเผยแพร่องค์การแห่งการเรียนรู้เรื่องเรือพื้นบ้าน ได้อีกทางหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์และศึกษาการจัดการความรู้ขององค์การแห่งการเรียนรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้าน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นและแนวทางลักษณะของการจัดการความรู้เป็นไปในรูปแบบของการใช้เรือพื้นบ้านนำมาออกแบบ โดยใช้เรือใหม่และเรือเก่าที่ไม่ใช้นำมาประยุกต์ในรูปแบบพัฒนาเรือพื้นบ้าน และการพัฒนารูปแบบทางด้านสถาปัตยกรรมโดยใช้เรือพื้นบ้านนำมาออกแบบให้อยู่ภายในอาคารที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมเรือพื้นบ้าน

2.2 การดำเนินงานวิจัย

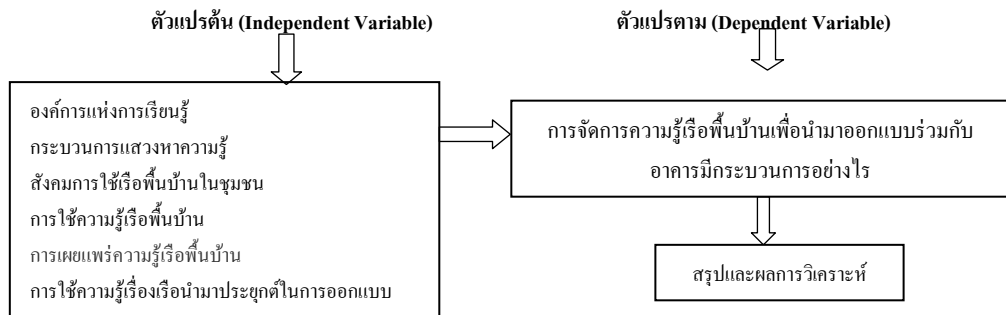
ดำเนินงานเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 เป็นการเตรียมความพร้อมและการเสริมสร้างความสามารถในการแหล่งข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้และนำมาอ้างอิง

ระยะที่ 2 การปฏิบัติการลงพื้นที่สนาม เช่น การลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยต้องศึกษาเอกสารประกอบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นข้อมูลหลัก รวมทั้งศึกษาข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่เป็นข้อมูลหลักและข้อมูลรอง แล้วจึงลงสนามโดยการสัมภาษณ์และการสังเกต นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาแล้ว เข้าระบบกระบวนการวิจัย

ระยะที่ 3 ประเมินและสรุปผลโครงการ

กรอบแนวคิด

แผนภูมิที่ 1 Model เริ่มต้นกระบวนการจัดการความรู้เรือพื้นบ้านนำมาพัฒนาออกแบบร่วมกับอาคาร

1. องค์กรแห่งการเรียนรู้ Pedler and Boydell (1991) ได้ให้ความหมายของ "องค์กรแห่งการเรียนรู้" ว่าเป็นองค์กรที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่สมาชิกทุกคน และมีการปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างต่อเนื่อง โดยต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ที่มีลักษณะเอื้อและกระตุ้นให้ทุกคนเรียนรู้ร่วมกัน

2. กระบวนการแสวงหาความรู้มีผลต่อการศึกษา ผู้ศึกษาจะต้องมีความรู้เรื่องเรือมาก่อน ก่อนที่จะแสวงหาความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์และวัฒนธรรมเรือพื้นบ้าน และนำความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องเรือและวัฒนธรรมให้ผู้อื่นที่ไม่รู้ให้มีความรู้แล้ว จึงสืบทอดต่อ

น้ำทิพย์ (2546) กล่าวว่า ประเภทของความรู้มีด้วยกัน 2 ประเภท ได้แก่ ความรู้ที่เรียกว่า *Tacit Knowledge* คือความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคล เช่น ความเชื่อ อุดมคติ ความรู้ประเภทนี้อยู่ในสมองของแต่ละบุคคล และความรู้ที่เรียกว่า *Explicit Knowledge* เป็นความรู้ที่แสดงออกชัดเจน เปิดเผย เป็นความรู้ที่คนทั่วๆ ไปรู้ใช้กันอยู่ในองค์กรความรู้มีหลายลักษณะ เช่น ความรู้ตามข้อเท็จจริงที่ได้รับการถ่ายทอดมาหรือความเชื่อ ความรู้ในการหาความหมาย และกฎเกณฑ์ที่ได้จากข้อเท็จจริงต่างๆ เป็นการแปลความหมายจากข้อเท็จจริงที่มีอยู่

3. สังคมวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้านมีผลต่อชุมชน หมายถึงวิถีชีวิตวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้เรือเป็นวิถีชีวิตของเขาได้ประโยชน์อย่างไรจากการใช้เรือ อาจจะใช้เรือในการเป็นบ้านที่อยู่อาศัย การใช้เรือมีอาชีพค้าขายโดยใช้เป็นพาหนะขนส่งสินค้า หรือใช้เรือบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวชุมชน เรือเป็นพาหนะที่สำคัญของชาวกรุงเทพฯ วิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับสายน้ำ ล้ำคล่องอย่างแนบแน่น ส่งผลให้เรือมีบทบาทต่อวิถีชีวิตริมน้ำของชุมชน ในแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งคงพบเห็นเรือโยกลากเรือสินค้า บรรทุกทราย รวมทั้งเรือที่ถูกดัดแปลงเป็นร้านอาหารลอยน้ำ และเรือนำเที่ยว สำหรับใช้บรรทุกสินค้าและเรือโดยสาร รูปร่างเล็กกริใช้โดยสารในคลองเล็กหรือแม่น้ำสายเล็กๆ (ไพฑูริย์, 2537)

4. การใช้ความรู้เรื่องเรือพื้นบ้านมีผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้เรื่องเรือพื้นบ้าน การนำความรู้เรื่องเรือพื้นบ้านไปใช้ในด้านต่างๆ เช่น ความรู้เรื่องวัฒนธรรมทางเรือ ได้แก่ พิธีกรรม วิธีการต่อเรือ ความรู้ด้านการศึกษา ได้แก่ กำหนดเป็นวิชาการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรือพื้นบ้านหรือการนำความรู้ไปใช้ในด้านการท่องเที่ยว การเรียนรู้ จึงทำให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้เรื่องเรือพื้นบ้านที่แหล่งชุมชนแม่น้ำลำคลองที่มีการใช้เรือ (สัญญา, 2550)

5. การเผยแพร่ความรู้มีผลต่อการอนุรักษ์เรือพื้นบ้าน การรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวกับเรือพื้นบ้านมาจัดทำเป็นคลังความรู้และเผยแพร่เพื่อ ให้บุคคลทั่วไปที่ต้องการรู้เรื่องเรือพื้นบ้าน หรือต้องการศึกษาได้เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ต่อไป เพื่อให้เกิดคอสังคมและชุมชน การเผยแพร่ความรู้สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเผยแพร่ ด้วยวิธีทางอินเทอร์เน็ต วิธีนี้เป็นวิธีเผยแพร่ข้อมูลอย่างกว้างขวางบุคคลภายนอกและภายในองค์กรก็สามารถรับรู้ได้

6. การใช้ความรู้ทางกรออกแบบ ร่วมสมัยกับอาคาร หมายถึงสถาปัตยกรรมในปัจจุบัน ที่อยู่ร่วมสมัยเดียวกันนำมาใช้ร่วมกัน โดยการนำความงามขององค์ประกอบทางศิลปะเข้ามาประสมประสานกับประโยชน์ใช้สอยตามทฤษฎีทาง

สถาปัตยกรรมได้อย่างลงตัวและกลมกลืน ยังผลให้เกิดผลงานที่เป็นทั้งงานสถาปัตยกรรมและงานศิลปะในชั้นเดียวกันและอีกแนวมาตรฐานที่เคพบเห็นโดยทั่วไปอันเป็นมิติใหม่สถาปัตยกรรมอย่าง อาทิเช่นงาน อาคาร โรงเรียนนานาชาติดินนแจ่งวัฒนธรรม อาคารสมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (สุเมธ, 2541)

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีกระบวนการและขั้นตอนที่นำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. กระบวนการและขั้นตอนการผลิตองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องพื้นบ้าน การสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องพื้นบ้านแบบยั่งยืน ควรมีผู้นำทำการประสานและการระดมความคิดเห็นร่วมกันทุกเดือน มีกิจกรรมร่วมกัน ต้องมีการวางแผนร่วมกันก่อน การดำเนินงานทุกขั้นตอน สมาชิกกลุ่มจะได้รับรู้ และร่วมวางแผนดำเนินงาน

2. การถ่ายทอดองค์ความรู้ ควรเริ่มจากการถ่ายทอดผู้ที่ใกล้ชิดก่อน ไม่ว่าจะเป็น บุตร ภรรยาสามี และญาติพี่น้อง จะใช้วิธีขยายความคิดและค่อยๆ ให้สัมผัสกับงานจริงด้วยการลงมือทำทีละเล็กละน้อยค่อยๆ ซึมซับไปเรื่อยๆ ควรมีการถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อต่างๆ

3. ควรมีการจัดการบริหารของชุมชนริมน้ำ

3.1 การจัดการเครือข่ายชุมชนริมน้ำเน้นลักษณะเฉพาะตามความเหมาะสมตามแต่ละท้องถิ่น

3.2 ยึดหลักแนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองอย่างสร้างสรรค์ เช่น การใช้ภูมิปัญญาในการสร้างเรื่องพื้นบ้าน การผลิตเรื่องจำลอง การสร้างพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และสืบทอดต่อ เป็นต้น

4. การบริหารงานจะให้ความเป็นอิสระแก่เครือข่ายในแต่ละเขต ซึ่งเป็นลักษณะดังนี้

4.1 การจัดการบริหารงาน ศูนย์ชุมชนริมน้ำจะเป็นเพียงตัวประสานงาน และเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูล ในการบริหารเครือข่ายนั้นจะเน้นระดับชุมชนริมน้ำที่มีเรื่องพื้นบ้าน ซึ่งการบริหารระดับท้องถิ่นชุมชนริมน้ำนั้นจะจัดการอย่างเป็นอิสระ โดยให้ทุกๆ 3 เดือน จะมีการประชุมตัวแทนในระดับชุมชนริมน้ำที่มีเรื่องเป็นศูนย์กลางของท้องถิ่นนั้นเพื่อที่จะเสวนา

4.2 เน้นการบริหารจัดการกลุ่มในระดับชุมชนที่มีเรื่องพื้นบ้าน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.2.1 มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนริมน้ำที่มีเรื่องพื้นบ้าน

4.2.2 มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยการจัดตั้งเวที โดยมีการปฏิบัติการแข่งขันทำเรื่องจำลองพื้นบ้าน โดยเชิญผู้รู้เฉพาะแต่ละด้านในเครือข่ายมาให้ความรู้มีองค์การบริหารส่วน

4.2.3 การจัดเครือข่ายมีความยืดหยุ่นสูง เช่น ในตำบลที่มีชุมชนอาจจะตั้งกลุ่มหมู่บ้านริมน้ำโดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดูแลและเป็นกรรมการดูแลคอยสนับสนุน

4.2.5 องค์การบริหารตำบลจะต้องสร้างเครือข่ายชุมชนที่มีเรื่องพื้นบ้านทั้งนี้ขึ้นกับความพร้อมของกลุ่มชุมชนริมน้ำที่มีเรื่องพื้นบ้านในแต่ละระดับชุมชน และตำบลด้วย

Model แนวคิดการจัดการความรู้ที่มีการใช้เรื่องพื้นบ้านแบบยั่งยืน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการจัดการดังนี้

1. การใช้ความรู้เรื่องเรื่องพื้นบ้านมีผลต่อการจัดการความรู้วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำในการใช้เรื่องพื้นบ้าน เช่น

- ในด้านการศึกษา จัดทำพิพิธภัณฑ์เรื่องพื้นบ้าน เอกสารทางวิชาการ ตำราเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และการออกแบบตกแต่ง โดยใช้เรื่องพื้นบ้านเป็นแกนหลัก

- ในด้านกิจกรรม ได้แก่ การท่องเที่ยว การละคร การนำมาใช้ในการออกทางด้านสถาปัตยกรรมร่วมสมัยเป็นการสร้างจิตสำนึกในการเรียนรู้ให้ยั่งยืนคงเป็นความคิดอีกแนวหนึ่งเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดในยุคเทคโนโลยีในปัจจุบัน การสร้างประเพณีในทางน้ำในฤดูที่มีน้ำมากเช่นการแข่งขันเรือพื้นบ้านประจำปี โดยใช้สถานที่วัดเป็นแกนหลัก และเอามวลชนเป็นสื่อสุดท้ายนำเอาภาคเอกชนสนับสนุน และหน่วยของภาครัฐเป็นการสนับสนุนและวางนโยบายหลักในการบริหารจัดการตามเป้าหมาย

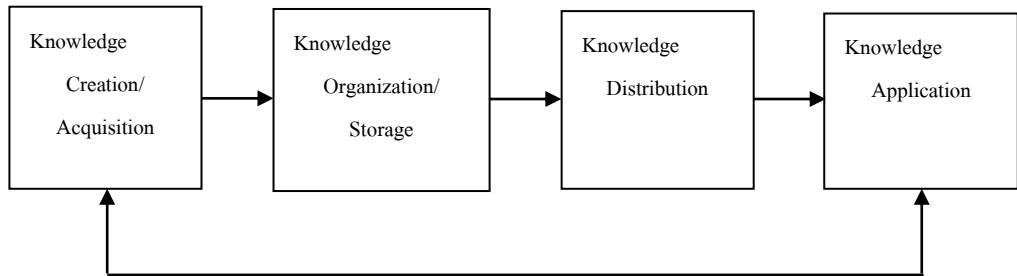
2. แนวทางการจัดการความรู้วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำในการใช้เรือพื้นบ้านและเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมการใช้เรือพื้นบ้าน ต้องหาแนวทางการจัดการความรู้ที่นั้น โดยจะต้องกำหนดเป็นกระบวนการของการศึกษาเป็นขั้นตอน

- กำหนดในเรื่องของคน ซึ่งเป็นการพิจารณาคุณสมบัติของบุคลากรในด้านความรู้ความสามารถและสติปัญญา ระดับของบุคลากรจะเป็นระดับบริหาร ระดับปฏิบัติ

- ด้านกระบวนการ เป็นการจัดการในด้านของความรู้ ได้แก่ การจัดหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ซึ่งเป็นการศึกษา และจัดเก็บข้อมูลเพื่อเป็นคลังความรู้สำหรับที่จะศึกษา วิธีการแบ่งปันความรู้เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ หรือการใช้ความรู้ร่วมกัน

- แนวทางการเผยแพร่ความรู้ เป็นการจัดการเกี่ยวกับแนวทางการให้ข้อมูลขององค์กรและวิธีการเข้าถึงข้อมูลขององค์กรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการนำเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการเผยแพร่ การให้ความรู้ที่จะสามารถให้ข้อมูลเข้าถึงกับคนทุกระดับและกว้างไกล การเผยแพร่ความรู้ การใช้แนวทางต่างๆ ในการให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย และสามารถตอบรับได้ รวมถึงช่องทางในการเผยแพร่ที่มีประสิทธิภาพ เช่น สื่อสารมวลชน บทความ เอกสารทางวิชาการ และทางคอมพิวเตอร์โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ตและต้องมี การพัฒนาการจัดการความรู้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดหาหรือการสร้างความรู้ (Knowledge Creation / Acquisition)
2. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Organization / Storage)
3. การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Distribution)
4. การใช้โปรแกรมการจัดการความรู้ (Knowledge Application)

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการพัฒนาการจัดการความรู้

จากข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การพัฒนาการจัดการความรู้จะเป็นการช่วยหน่วยงานต่างๆ ให้ทำงานร่วมกันได้ ดีขึ้นและมีการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้รวมถึงการค้นหาและรวบรวมข้อมูลที่เก็บไว้ในรูปแบบต่างๆ ให้ค้นหาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น รวมไปถึงระบุข้อมูลหรือความรู้ที่ต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจให้ชัดเจน โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ของข้อมูล เช่น ทั้งจากสิ่งตีพิมพ์ แฟ้มข้อมูล ฐานข้อมูลบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ พัฒนาคำความรู้ เช่น ระบบผู้เชี่ยวชาญ กลยุทธ์ทางตลาด เป็นต้น

Model แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนในการจัดการความรู้ของชุมชนที่มีการใช้เรือพื้นบ้าน

ในการจัดการความรู้ในชุมชนที่มีการใช้เรือพื้นบ้านให้ยั่งยืน ภาครัฐจะต้องกำหนดมาเป็นนโยบายเพื่อให้หน่วยงานภายในสังกัด หรือองค์กรเอกชน ต้องประสานพันธ์และแนะนำโดยหน่วยงานการบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานการบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ต้องมีวิสัยทัศน์การก่อสร้างกลยุทธ์ในการจัดการบริหารบุคคลและแม่น้ำนำกลับนำมาใช้ให้เกิดคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและในด้านอื่นๆ (แผนภูมิที่ 3) เช่น

1. ในด้านการศึกษา จัดทำพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน เอกสารทางวิชาการ ตำราเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน และการออกแบบตกแต่งโดยใช้เรือพื้นบ้านเป็นแกนหลัก

2. ชุมชนจะต้องจัดตั้งศูนย์ของชุมชน เพื่อเป็นสื่อกลางในการแนะนำหรือประสานการให้ความรู้แก่ชุมชน ทั้งนี้ อาจมีองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมได้

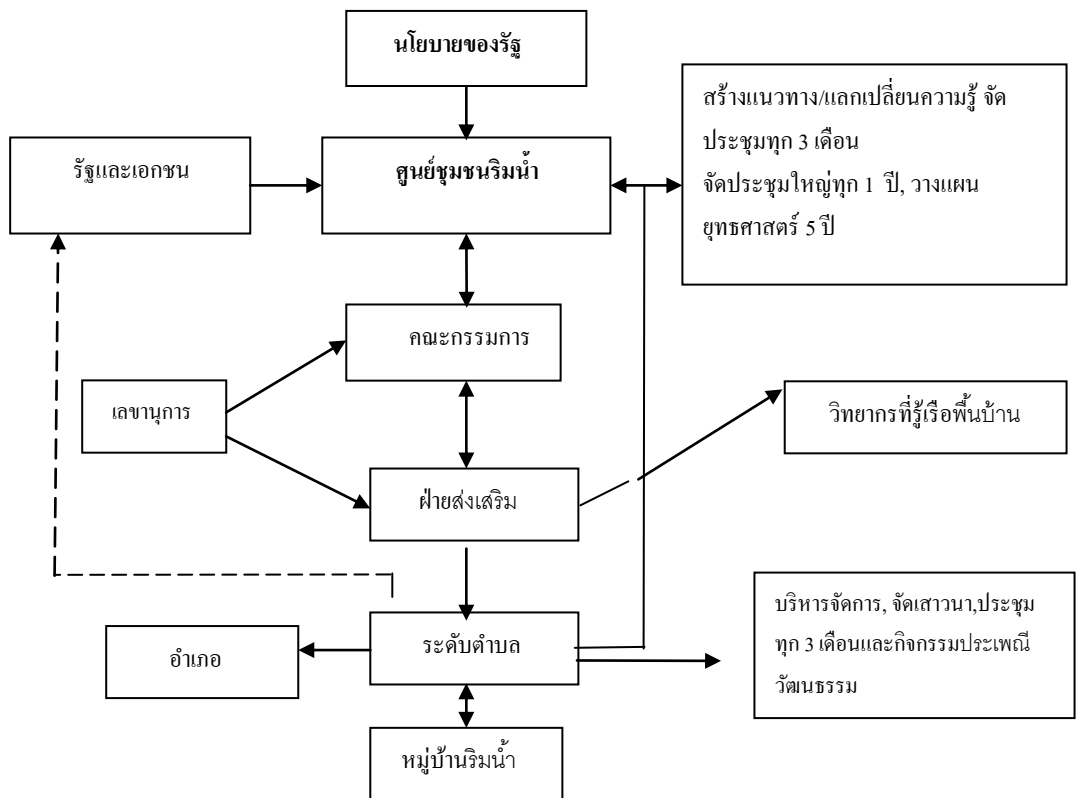
3. ภายใต้ศูนย์ชุมชนจะต้องจัดตั้งส่วนต่างๆ เช่น

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ชุมชน คณะกรรมการนี้จะทำการติดตาม

3.2 ฝ่ายส่งเสริม จะทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ชาวชุมชน เช่น การจัดฝึกอบรม

3.3 ระดับตำบลสามารถเป็นองค์ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมาก สามารถที่จะติดต่อสื่อสาร ให้ความรู้แก่ชาว

ชุมชนได้ดี

ที่มา: (จิรัฐ, 2552)

แผนภูมิที่ 3 แนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืนในการจัดการความรู้ของชุมชนที่มีการใช้เรือ

ตอนที่ 2 ผลการนำองค์ความรู้เรื่องเรือพื้นบ้านนำมาพัฒนาออกแบร่วมกับอาคารทาง

สถาปัตยกรรม

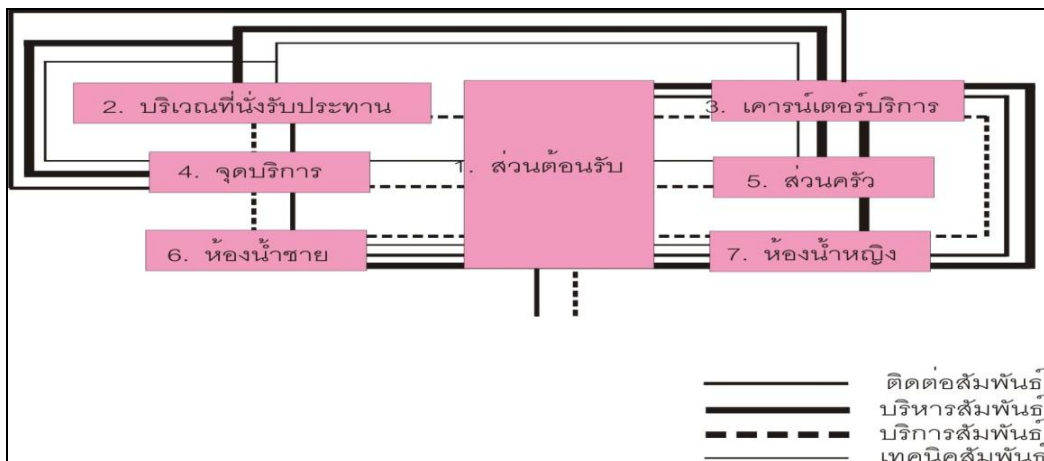
แนวความคิดทางด้านหน้าที่ใช้สอยโดยใช้เรือพื้นบ้านเป็นแกนหลัก เป็นแนวความคิดที่ครอบคลุมแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการใช้สอยในแต่ละอาคารที่นำเรือมาออกแบบไว้ในอาคาร มาจัดองค์ประกอบแทนเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์รูปลักษณะของงานออกแบบและเป็นการเตรียมตัวสถาปนิกรุ่นใหม่ได้เกิดการเรียนรู้ขององค์ความรู้ใหม่ในอนาคต รุ่นใหม่ การดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ ต้องเป็นขั้นตอน การใช้แนวความคิดในการเตรียมการสำหรับการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวในอนาคต อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ใช้สอยของตัวอาคาร หรือใช้เป็นแนวทางในการออกแบบให้เกิดรูปร่างต่างๆ โดยใช้เรือเป็นแกนหลัก ถือว่าเป็นการสืบทอดการเรียนรู้เรื่องเรือพื้นบ้าน มาเป็นแนวคิดในการการขยายกิจกรรมเรื่องเรือให้มากขึ้น ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น มีแนวความคิดที่จะออกแบบอาคารโดยใช้เรือเป็นส่วนร่วมในรูปศูนย์กลางคือ เป็นต้น โดยใช้เรือพื้นบ้าน

มาเป็นแกนหลักในการออกแบบที่สามารถต่อเติมได้ตามขั้นตอนการในการออกแบบ ถือว่าเป็นการเผยแพร่ในองค์กรแห่งการ เรียนรู้เรื่องเรือให้มากขึ้นแบบยั่งยืนดังตัวอย่างในรูปแบบเชิงธุรกิจแบบจำลองเรือเล็กของ O-top และแบบนำเรือพื้นบ้านมาจัดใน เรื่องภัตตาคารหรือห้องอาหาร จัดแสดงโชว์ในศูนย์กลางค้า จัดในรูปสร้างตลาดน้ำในรูปแบบการท่องเที่ยวและในรูปแบบ พิพิธภัณฑท์เกี่ยวกับประวัติเรือแต่ละประเภทเป็นการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้เรื่องเรือแบบยั่งยืน

ผลการนำไปออกแบบ

แผนภูมิที่ 4 แนวความคิดในการนำเรือพื้นบ้านมาออกแบบ Concept Design

แผนภูมิที่ 5 แสดงการจัดความสัมพันธ์องค์ประกอบในการนำเรือบ้านมาจัดในรูปภัตตาคาร

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ Restaurant

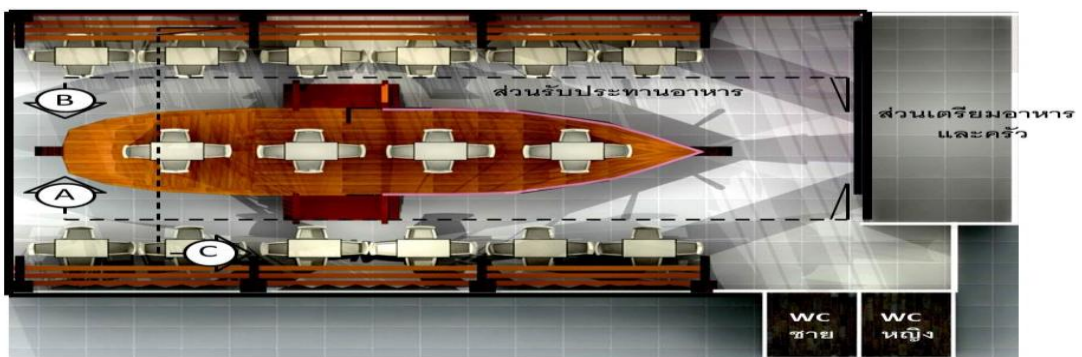
RESTAURANT	1	2	3	4	5	6	7
1. ส่วนต้อนรับ		3	2	1	1	1	1
2. บริเวณที่นั่งรับประทานอาหาร	•		3	3	1	1	1
3. เคาน์เตอร์บริการ	•	•		2	3	1	1
4. จุดบริการ	•	•	•		2	1	1
5. ส่วนครัว	•	•	•	•		1	1
6. ห้องชาย	•	•	•	•	•		2
7. ห้องน้ำหญิง	•	•	•	•	•	•	

- บริหารสัมพันธ์
- บริการสัมพันธ์
- ติดต่อสัมพันธ์
- เทคนิคสัมพันธ์

แนวความคิดในการใช้พื้นที่ใช้สอยนำไปออกแบบเฟอร์นิเจอร์บนเรือพื้นบ้าน และวัสดุก่อสร้างเช่นส่วนครัว

50% ของพื้นที่ ตามอาคารตัวอย่าง , Architecture Data ห้องน้ำ คิดเป็น 0.9 ตารางเมตร / คนของพื้นที่ ตามมาตรฐานความต้องการพื้นที่ใช้สอยชุดที่นั่ง 4 ที่นั่ง $2.55 \times 2.55 = 6.50$ ตารางเมตร เฉลี่ยพื้นที่ / คน = 1.62 ตารางเมตร

- การจัดชุดที่นั่ง 4 ที่นั่ง
 - เก้าอี้ ขนาด 0.45 x 0.45 ม. 4 ตัว
 - โต๊ะอาหาร ขนาด 0.75 x 0.75 ม. 1 ตัว
1. ส่วนเตรียมอาหารและเครื่องเคาน์เตอร์ บริการ
 - เก็บเครื่องเคาน์เตอร์ เครื่องเคาน์เตอร์ ตู้เก็บน้ำแข็ง เก็บอุปกรณ์
 - บริเวณวางอาหาร บริเวณรับส่งอาหาร
 2. ส่วนแคชเชียร์ เครื่องคิดเงิน โทรศัพท์
 3. บริเวณที่นั่งรับประทานอาหาร เคาน์เตอร์บริการ
 4. ห้องครัว ห้องน้ำ

ภาพที่ 1 แสดงแปลนพื้นที่อาคาร (Restaurant) มีรายละเอียดของการตกแต่งเรือพื้นบ้าน ซึ่งอยู่ภายในอาคารพื้นบ้านซึ่งอยู่ภายในร่วมกับอาคาร

ภาพที่ 2 แสดงรูปด้านของเรือพื้นบ้านโดยมีการวางโต๊ะ-เก้าอี้อยู่บนเรือ

ภาพที่ 3 แสดงทัศนียภาพรายละเอียดของการนำเรือมาออกแบบในรูปแบบเป็นห้องอาหาร

4. สรุป (Conclusion)

ปัญหาที่เกี่ยวข้องในเรื่องการออกแบบเรือพื้นบ้าน โดยสรุปการทำรายละเอียดโครงการคือ ปัญหาทั้งหมดขั้นสุดท้ายอย่างชัดเจนเพื่อนำมาแก้ปัญหา งานในกระบวนการออกแบบคือ กิจกรรมที่ต้องการเปลี่ยนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหรือสภาพที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตให้เป็นสภาพที่ควรดีกว่าเดิม จึงกล่าวได้ว่า “กระบวนการออกแบบคือ กระบวนการแก้ปัญหา” ตัวปัญหาทั้งหมดในงานออกแบบสถาปัตยกรรมในการทำรายละเอียดของโครงการที่สำคัญและมีอิทธิพลต่องานออกแบบมี 3 ตัวปัญหาหลัก ได้แก่

1. เนื้อที่ใช้สอย (Function) กล่าวถึง การกำหนดรายละเอียดเนื้อหาด้านอาคารเพราะการวางเรือต้องใช้พื้นที่มาก มักเกี่ยวกับพื้นที่ใช้สอยต่างๆ ของแต่ละกิจกรรมของผู้ใช้อาคารซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ เช่น ขนาด รูปร่าง ตำแหน่งหรือความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ใช้สอย ตำแหน่งหน้าที่แต่ละกิจกรรม ซึ่ง มนุษย์ (People) หรือผู้ใช้ (User) กล่าวถึง กลุ่มผู้ใช้ต่างๆที่เป็นผู้ประกอบกิจกรรมหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดโครงการจึงอาจแยกและกำหนดกลุ่มผู้ใช้ออกเป็นกลุ่มผู้ใช้ประจำและกลุ่มผู้ใช้ชั่วคราว ตามเจ้าหน้าที่ระดับต่างๆ แต่ละบุคคล ในตำแหน่งหน้าที่ กลุ่มผู้ใช้ ประกอบกิจกรรมต่างกันหรือพฤติกรรมของกิจกรรมต่อเนื่องสัมพันธ์กัน แต่ก็มีขนาดของกลุ่มไม่เท่ากันอาจแยกกลุ่มผู้ใช้แต่ละกิจกรรมออกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ ในรายละเอียดโครงการจำเป็นต้องกำหนดรายละเอียดเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มผู้ใช้อาคารประกอบกิจกรรมร่วมกันในช่วงเวลาเดียวกัน ในรายละเอียดโครงการอาจกำหนดเนื้อหาความสัมพันธ์ทางด้านหน้าที่ใช้สอยระหว่างกิจกรรมและการกระทำกับพื้นที่ใช้สอยในตำแหน่งหน้าที่และขนาดพื้นที่ใช้สอยของกิจกรรมต่างๆสิ่งเหล่านี้ผู้ออกแบบต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เที่ยงตรงก่อนออกแบบ

2. รูปร่างหรือรูปทรง (Form) กล่าวถึง การกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับรูปร่างของที่ดินหรือที่โครงการรูปร่างของพื้นที่ใช้สอยต่างๆ และรวมทั้งรูปร่างของพื้นที่ชั้นอาคารโดยทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงรูปทรงของอาคารด้วย สำหรับรูปร่างของพื้นที่ใช้สอยมีความจำเป็นที่ใช้สอยและรูปร่างต้องสอดคล้องกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นหรือไม่ มีข้อพิจารณาและจะต้องคำนึงถึงเพื่อให้ได้รูปทรงของอาคารที่เหมาะสมที่สุดมีความประหยัดทั้งในการก่อสร้างและใช้งานอาคารและมีประสิทธิภาพสูงในการใช้สอย หรือไม่

3. ทำเลที่ตั้ง (Site) เกี่ยวกับทำเลที่ตั้งที่กล่าวไว้รายละเอียดโครงการอาคารครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้ตามความเหมาะสม ข้อกำหนดทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเขตการใช้ที่ดิน ความหนาแน่นของสิ่งก่อสร้าง เขตการควบคุมเกี่ยวกับความสูงของอาคาร การบริการชุมชนทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ สภาพการเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่จะทำโครงการนี้เป็นอย่างไรเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวหรือไม่

5. เอกสารอ้างอิง (Reference)

จิรัฐ เหมือนนิหาร. 2552. การจัดการความรู้เพื่อการสืบต่อวัฒนธรรมการใช้พื้นที่บ้านในภาคกลาง. ดุษฎีนิพนธ์ สาขา
ทางการจัดการ รัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพมหานคร.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. 2546. การจัดการความรู้กับคลังความรู้. เอสอาร์ พรินต์. กรุงเทพมหานคร. แมสโปรดักส์.

ไพฑูริย์ ขาวมาลา. 2530. การต่อเรือไม้ในประเทศไทย. กรมอาชีวศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.

รุ่งเรือง ลิ้มชูปฏิภาณ. 2546. Knowledge Management ทำไมต้องมีการบริหารจัดการองค์ความรู้. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.

วิมลสิทธิ์ ทรายกุล. 2528. การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรม. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.

วีรวิทย์ มาณะศิริานนท์. 2541. องค์กรเรียนรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ. เอ็กซ์เปอร์เน็ท. กรุงเทพมหานคร.

สมบัติ พลายน้อย. 2537. เกิดในเรือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. ด้านสุทธการพิมพ์. กรุงเทพมหานคร.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2550. สังคมวิทยาองค์กร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร.

สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา ศิลปินแห่งชาติ. 2541. ศิลปะสถาปัตยกรรมสถาปัตยกรรมร่วมสมัย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.

Pedler, M., Burgoyne, J., and Boydell, T. 1991. **The learning company. a strategy for sustainable development.** Doubleday.
New York.

McGraw-Hill. 1997. **The new wealth of organizations.** Doubleday. New York.

Weick, K. Science, 1993. **The nontraditional quality of organizational learning.** Doubleday. New York.